

ŞEYH AMR RABBÂNÎ

Evliyânın büyüklerinden. İsmi Şeyh Amr Rabbânî'dir. İran'ın Şirvan şehrinde doğdu. Doğum târihi bilinmemektedir. 1444 (H.848) senesinde Şirvan'da vefât etti. Kabr-i şerîfi Şirvan'dadır.

Amr Rabbânî önce Şirvan'da, sonra da uzun seneler Bağdât'ta ilim tahsîl etti. Çok zekî ve akıllı idi. Bir şeyi kısa zamanda okur, anlar ve ezberlerdi. İlimde mâhir, becerikli olduğu gibi, çeşitli sanatları da bilirdi. Bir gün kendi kendine; "Ey Amr! Sen bu derece akıllı ve beceriklisin. Öğrenmediğin aklî ilim kalmadı. Lâkin tasavvuf denen gönül ve kalb ilimlerinden hiç haberin yok. Üstelik onu öğrenmeye de gayret göstermezsin." dedi. Hemen hazırlanıp ismini duyduğu Mîrim Halvetî hazretlerinin dergâhına koştu. Orada Mîrim hazretlerinin sohbetini dinledi. Lâkin anlatılanlar aklına uygun gelmedi ve oradan ayrıldı. Onun bu hâlini Mîrim Halvetî hazretlerine haber verdiklerinde; "Görüşürüz." buyurdu. Bir zaman sonra Amr Rabbânî Herat şehrine geldi. O sıralarda Mîrim Halvetî hazretleri de Külebâd'dan Herat'a gelmişti ve orada bâzı ihtiyaçlarını gördü. Tam şehirden ayrılacağı zaman Amr'a rastladı ve; "Ey Amr! Senin istediğin şey bizdedir. Bize gidelim. Ola ki irşâd olursun. Kalbin açılır." buyurdu. Amr Rabbânî de, ona îtirâz edemeyip birlikte Mîrim Halvetî hazretlerinin dergâhına geldiler, orada kalp gözü açıldı ve ona talebe oldu. Nefsiyle çok uğraşp, terbiyesine çalıştı. Bu gayretleri netîcesinde mânevî ilimlere, yüksek makamlara kavuştu. Buyurdukları aynıyle ortaya çıkar, ne dilerse cenâb-ı Hak ona verirdi. Bu üstünlük halleri kendisine soruldukta; "Bu, Allahü teâlânın ihsânı, söylediğim şeyler aynen çıkıyor." buyururdu.

Kendisi anlatır: "Önceleri pirinç unundan pişirilmiş bir yiyeceği üç günde bir yerdim. Başka şeyler yemezdim. Bir gün gök yüzünün seyrine daldım. O zaman kalbim açılıverdi. Zîrâ hocam yanıma gelivermişti. Bir nûr sağ kulağımdan girip diğerinden çıktı ve her yeri güneş gibi aydınlattı. Dünyâ önümde dürüldü. Sanki bir tabak içinde önüme gelmişti. Bundan sonra kimin bir işi olsa onu gidermeye ona yardım etmeye çalıştım."

1) *Lemezât, Süleymâniye Kütüphânesi, HacıMahmûd Kısmı, No: 1894, v.122*
